

Országos Onkológiai Intézet Emlő-és Lágyszövetsebészeti Osztály

BETEGTÁJÉKOZTATÓ ÉRZÉSTELENÍTÉS (ANESZTÉZIA)

2020.

A betegtájékoztató kiadvány az Európai Unió, az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) és az INTENT-INTERREG CE1047 projekt támogatásával valósult meg.

Tartalomjegyzék

Érzéstelenítés (anesztézia)	2
A műtét előtt	2
Műtét előtti (közvetlen) gyógyszeres előkészítés (premedikáció)	3
Műtőbe érkezés	3
Altatás	4
Regionális érzéstelenítés	4
Helyi érzéstelenítés	5
Nyugtató alkalmazása	5
Mit fog tapasztalni az érzéstelenítés után?	6
Milyen kockázatai vannak az általános és regionális érzéstelenítésnek?	6
Nagyon gyakori (10-ből 1 embernél) és gyakori mellékhatások (100-ból 1 embernél)	7
Nem gyakori mellékhatások és szövődmények (1000-ből 1 embernél)	8
Ritka (10 000-ből 1 embernél) és nagyon ritka (100 000-ből 1 embernél) szövődmények	8
Kapcsolat	9
Az INTENT-INTERREG CE1047 „Az irányelvek és a benchmarking protokollok használata a szociális vállalkozói megoldások serkentésére egy betegközpontúbb közép-európai onkológiai ellátásért” c. projekt bemutatása	11
Kapcsolat	17

Ebben a betegájékoztatóban az általunk alkalmazott különböző típusú érzéstelenítő eljárások ismertetését találja.

Érzéstelenítés (anesztézia)

Az anesztézia az 'érzékelés elvesztését' jelenti. Háromféle érzéstelenítő módszert különböztetünk meg: általános (altatás), regionális és helyi. **Az altatóorvos által választott érzéstelenítés típusa függ a műtét jellegétől, csakúgy, mint az Ön egészségi állapotától és állóképességétől.** Időnként az érzéstelenítés különböző típusait együttesen alkalmazzák.

A műtét előtt

A műtétet megelőzően találkozni fog az altatóorvossal, aki tájékoztatja Önt az Ön esetében a műtét során alkalmazható legmegfelelőbb érzéstelenítési módszerről, valamint a műtétet követő fájdalomcsillapítás lehetőségeiről. A szakmailag megalapozott döntéshez az altatóorvosnak tudnia kell az alábbiakról:

- az Ön általános egészségi állapotáról, beleértve a korábbi és jelenlegi egészségügyi problémáit,
- ha Önnél vagy családjából bárkinél probléma fordult elő érzéstelenítők használata során,
- bármilyen, Ön által szedett gyógyszerről,
- ha dohányzik,

- ha Ön rendellenesen reagált valamilyen gyógyszerre, vagy bármilyen más allergiája van,
- fogai állapotáról, ha műfogsora vagy koronája van.

Az altatóorvos megvizsgálja, meghallgathatja a szívét, tüdejét, megkérheti Önt, hogy nyissa ki a száját és mozgassa a nyakát, valamint áttekinti a leleteit. Szükség szerint további vizsgálatokat írhat elő, hogy minél pontosabban felmérhesse, hogy Ön alkalmas-e az altatásos érzéstelenítésre.

Műtét előtti (közvetlen) gyógyszeres előkészítés (premedikáció)

A műtétet megelőzően gyógyszert írhatunk fel Önnek. Ez lehet olyan gyógyszer vagy gyógyszerek kombinációja, melyek elálmosíthatják, elősegítik a fájdalomcsillapítók hatását, csökkentik a rosszullét kockázatát, illetve felírhatják ezeket a gyógyszereket kifejezetten a műtét vagy egyéb betegsége miatt. Nem minden beteg kap, illetve nem minden beteg esetében szükséges a műtét előtti gyógyszeres előkészítés.

Műtőbe érkezés

A műtő előterébe betegszállító szállítja a beteget, ahonnan ismételt adategyeztetést követően kerül a beteg a műtőbe. A műtőben az élettani mutatók megfigyelésre szolgáló készülékeket csatlakoztathatnak Önre, mint például vérnyomásmérő

mandzsetta, EKG, és oxigénszintet ellenőrző készülék (pulzoximéter). A vénájába kanül (cseppinfúzió) bevezetése történik és lehetséges, hogy az oxigént arcmaszkon keresztül kell belélegeznie.

Az érzéstelenítés előtt az orvos ellenőrzésképpen meg fogja kérdezni a nevét, személyes adatait, és hogy milyen műtét előtt áll.

Altatás

Az általános érzéstelenítés (altatás) során öntudatlan állapotba kerül, a műtétből semmit nem fog érzékelni. Az altatóorvos (aneszteziológus) olyan gyógyszerkombinációt ad Önnek, amivel eléri ezt az állapotot.

Az altatóorvos végig Önnel marad, amíg öntudatlan állapotban van. Figyelemmel kíséri az Ön állapotát, és az öntudatlan állapot fenntartásához a megfelelő gyógyszer mennyiséget adagolja Önnek a műtét ideje alatt. Továbbá ellenőrzi a pulzusát, vérnyomását, szívritmusát, testhőmérsékletét és a légzését. Folyamatosan figyeli a folyadék vagy vérpótlás szükségességét.

Regionális érzéstelenítés

A regionális érzéstelenítés magában foglalja az idegek gerincközeli (epidurális, spinális) érzéstelenítését, illetve a végtagok, vagy más testrészeket ellátó idegek érzéstelenítését. Az érzéstelenítő befecskendezése az

idegek környezetében történik, elszibbasztva annak ellátó területét. A testnek az a része egy időre nehezen mozgathatóvá vagy teljesen mozgásképtelenné válik. Gerincközeli érzéstelenítés önmagában is alkalmazható nyugtatóval, vagy anélkül, illetve altatással együtt. A gerincközeli érzéstelenítés néhány óráig vagy napig ható fájdalomcsillapítóként is alkalmazható a műtét után. Az aneszteziológus megbeszéli Önnel ennek az eljárásnak az előnyeit és kockázatait.

Helyi érzéstelenítés

A helyi érzéstelenítés esetében a műtéti területen a bőrbe és szövetekbe fecskendezik injekciós tű segítségével az érzéstelenítőt. Az érzéstelenített terület kiterjedése korlátozott, fájdalmat nem szabad éreznie, de előfordulhat, hogy nyomást fog érezni. Helyi érzéstelenítést kisebb műtéteknél alkalmaznak, mint például egy seb összevarrásánál. Az érzéstelenítőt általában a műtétet végző orvos adja be.

Nyugtató alkalmazása

Nyugtató alkalmazásakor egy kis mennyiségű érzéstelenítőt vagy hasonló gyógyszert használnak, hogy kábult állapotot idézzenek elő. A nyugtató helyi vagy regionális érzéstelenítővel együtt is alkalmazható. Az érzéstelenítő megakadályozza, hogy fájdalmat érezzen, a nyugtató pedig bódulttá teszi. A nyugtató emellett fizikailag és szellemileg is ellazult állapotot eredményez az olyan vizsgálatok alatt,

amelyek kellemetlenek vagy fájdalmasak lehetnek (pl. endoszkópia - tükrözés), azonban ahol szükség van az Ön együttműködésére is. Kismértékben emlékezhet arra, hogy mi történt a vizsgálat során, de ez nem jellemző. A nyugtatót az aneszteziológus mellett más szakemberek is alkalmazhatják.

Mit fog tapasztalni az érzéstelenítés után?

Az, hogy hogyan fogja érezni magát az érzéstelenítés után, függ az érzéstelenítő típusától, az elvégzett műtéttől, valamint attól, hogy mennyi fájdalomcsillapítóra van szüksége és milyen az általános egészségi állapota.

A legtöbb ember jól érzi magát a műtét után. Néhányan szédülnek, rosszul vannak, és általános fájdalmat éreznek. Mások homályos látást, álmoságot, torokfájást, hányingert, fejfájást vagy légzési nehézségeket tapasztalhatnak.

A helyi vagy regionális érzéstelenítés után valamennyit tapasztalhat ezekből, azonban, ha az érzéstelenítő hatása elmúlik, fájdalomcsillapító szerekre lehet szüksége.

Milyen kockázatai vannak az általános és regionális érzéstelenítésnek?

A modern érzéstelenítés alkalmazásával ritkán fordulnak elő súlyos szövődmények. A kockázatok nem

háríthatók el teljes mértékben, de a korszerű orvostechnikai eszközöknek, magas szintű tapasztalatnak és gyógyszereknek köszönhetően ez egy sokkal biztonságosabb eljárássá vált az utóbbi években. Az érzéstelenítéssel járó kockázat függ attól is, hogy Önnek van-e más, egyéb betegsége, függ az egyénre jellemző tényezőktől (pl. dohányzás, túlsúly), és attól, hogy a műtét mennyire megterhelő, milyen hosszú ideig tart, vagy sürgős műtétként hajtják-e végre.

Nagyon gyakori (10-ből 1 embernél) és gyakori mellékhatások (100-ból 1 embernél)

Műtét utáni rosszullet és hányás

Torokfájás, rekedtség

Szédülés, homályos látás

Fejfájás

Vizelettartási problémák

Az ajkak vagy nyelv sérülése (általában enyhe)

Viszketés

Fájdalom és hátfájás

Gyógyszer beadása során fellépő fájdalom

Bevérzés és érzékenység

Zavartság vagy emlékezetkiesés

Nem gyakori mellékhatások és szövődmények (1000-ból 1 embernél)

Tüdőgyulladás

Izomfájdalom

Légzési nehézség (légtelenség)

Fogak károsodása

Fennálló betegség súlyosbodása

Ébrenlét (a műtét közben visszanyeri az eszméletét)

Ritka (10 000-ből 1 embernél) és nagyon ritka (100 000-ből 1 embernél) szövődmények

Látáskárosodás

Szívroham vagy agyvérzés (stroke)

Gyógyszerekre fellépő súlyos allergiás reakció

Idegsérülés

Halál

Készülék meghibásodásából eredő károsodások

Az érzéstelenítés okozta elhalálozás nagyon ritka.
Feltehetően 1 millió érzéstelenítésből körülbelül 5
halálos kimenetelű.

Kapcsolat

Országos Onkológiai Intézet
Daganatsebészeti Központ
Emlő-és Lágyszervebészeti Osztály

Dr. Habil. Mátrai Zoltán Ph.D., FEBS.
Központvezető főorvos
Osztályvezető főorvos

1122 Budapest, Ráth György utca 7-9, 3-as épület III.
emelet
1525 Budapest Pf.21.

Tel: +36 1 224 8600/ 8250
+36 1 224 8765
E-mail: sebeszet@oncol.hu

Osztályvezetői titkárság:
Szilágyi Erika
Tel: 224-8600/3679

Tisztelt Betegünk!

A betegtájékoztató kiadvány az Európai Unió, az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) és az INTENT-INTERREG CE1047 projekt támogatásával készült.

A magyar partner részvétele a projektben a Magyar Állam társfinanszírozásával valósult meg.

Az INTENT-INTERREG CE1047 projektről az következőkben olvashat további információt.

Az INTENT-INTERREG CE1047 „Az irányelvek és a benchmarking protokollok használata a szociális vállalkozói megoldások serkentésére egy betegközpontúbb közép-európai onkológiai ellátásért” c. projekt bemutatása

A betegtájékoztató kiadvány az Európai Unió, az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) és az INTENT-INTERREG CE1047 projekt támogatásával készült.

A magyar partner részvétele a projektben a Magyar Állam társfinanszírozásával valósult meg.

A projekt célja

Az INTENT projekt célja az innovatív, betegközpontú onkológiai ellátási megoldások kidolgozása. Ennek megvalósítása az onkológiai ellátó centrumok szakemberei, a betegek, és a döntéshozók bevonásával zajlik. A cél, hogy a fent említett csoportokkal közösen végzett munkának köszönhetően pontosabb képet alkothassunk a betegközpontú megközelítésről, és ezáltal az onkológiai ellátás fejlődjön Közép-Európában.

Rólunk

4 közép-európai ország intézetei fognak össze egy innovatív betegközpontú onkológiai ellátás megvalósulása érdekében:

Csehország

- Egészségügyi Információs és Statisztikai Intézet
- Masaryk Memorial Onkológiai Intézet

Magyarország

- Országos Onkológiai Intézet

Olaszország

- Veneto Onkológiai Intézet
- Országos Onkológiai Intézet
- Rákbetegek Olasz Szövetsége
- Egészségügyi Minisztérium

Szlovénia

- Országos Népegészségügyi Intézet
- Ljubljana Onkológiai Intézet

A projekt finanszírozása

Az INTENT projekt az INTERREG Central Europe program finanszírozásában valósul meg, ösztönözve ezzel a kölcsönös kihívások megoldására irányuló együttműködést Közép-Európa-szerte.

Az INTERREG Central Europe program a maga 246 millió eurós költségvetéséből állami és magán intézetek együttműködését támogatja Közép-Európa-szerte. Ezzel elősegíti a régiók és városok fejlesztését az alábbi országokban: Ausztria, Horvátország, Csehország, Németország, Magyarország, Olaszország, Lengyelország, Szlovákia és Szlovénia.

A projektről

Az INTENT projekt keretében végzett munka különböző tematikus szakaszokra osztott, melyek mindegyike egymással összefügg és közös eredményeken alapul.

Az INTENT számokban:

- 9 ország
- 9 partner
- 6 eredmény
- 1,8 millió € teljes projekt költségvetés
- 1,5 millió € ERFA hozzájárulás

Miért jött létre az INTENT projekt?

A rosszindulatú daganatos megbetegedések a vezető halálozási okok közé tartoznak az Európai Unióban. A daganatos megbetegedésekkel kapcsolatos tapasztalatok azonban a javuló túlélési arányoknak köszönhetően megváltozni látszanak. A daganatos megbetegedések fogalma úgyszintén változik, tükrözve az igényt egy betegközpontúbb onkológiai ellátási megközelítésre. Az INTENT projekt speciális tudást ('know-how'-t), kompetenciákat és kapacitásokat vezet be, amelyek segítségével a közép-európai betegközpontú onkológiai ellátás összehangolása és fejlesztése megvalósulhat. Mindez a benchmarking protokollok és szociális vállalkozói megoldások hasznosításának köszönhetően. Ez az alábbiakat eredményezi majd:

- a betegközpontú onkológiai ellátás megközelítésének jobb megértését,
- a betegközpontú megközelítés bevezetését segítő új eszközöket és módszereket,
- fontos ajánlásokat a döntéshozók számára,
- egy hálózatot, amelyben az érintettek közösen határozzák meg a fejlesztendő területeket és dolgozzák ki az innovatív megoldásokat.

A projekt eredményei **négy kulcsfontosságú cselekvési területen** fogják az onkológiai ellátó

centrumok, a döntéshozók és a betegek javát szolgálják:

A betegközpontú onkológiai ellátási modell – *5 régió, amely részt vesz az onkológiai szakpolitikák feltérképezésében*

Az INTENT projekt kifejleszt egy együttműködésre épülő betegközpontú onkológiai ellátási modellt, amely segítségével az öt 'pilot' intézmény által kínált szolgáltatások hatékony integrálása megvalósul. A projekt a résztvevők számára moderált fórumot biztosít a párbeszéd és az együttműködés támogatására az onkológiai és az alapellátást végző csoportok, a betegszervezetek, valamint a döntéshozók között. Ezáltal a modell arra törekszik, hogy az ellátás folyamatossága biztosítva legyen a megelőzéstől és korai diagnózistól kezdve a kezelésig, a rehabilitációig és a túlélésig. Egy olyan új ellátási modell kerül kifejlesztésre, amely iránt a helyi partnerek és a betegek is elköteleződnek a közös tervezésen és részvételen keresztül.

Online benchmarking eszköz – *2 új indikátor a betegközpontú onkológiai ellátáshoz és egészségügyi innovációhoz*

A betegközpontúbb onkológiai ellátás fejlesztése érdekében az INTENT projekt arra vállalkozik, hogy kifejlesszen egy 'benchmarking' eszközt és ezzel kompetenciákat építsen. Ez az egyedülálló online eszköz lehetővé teszi majd a 'benchmarking' megvalósítását, a szervezeti változtatások és a szociális vállalkozói megoldások létrejöttét. Az eszköz kifejlesztéséhez új indikátorok meghatározása és

integrálása szükséges. A 'benchmarking' eszköz folyamatos felülvizsgálatát a pilot szakasz alatt a végfelhasználók és helyi résztvevők végzik majd. A fejlesztés központi kérdése a helyi informatikai hálózatokba történő integrálás igénye.

Közép-európai 'pilot' gyakorlat – *5 'Pilot' intézmény*

Az INTENT projekt a betegközpontú onkológiai ellátás irányelveit és az online 'benchmarking' eszközt öt közép-európai 'pilot' intézményben vezeti be és teszteli. A pilot gyakorlat kulcsfontosságú ahhoz, hogy fel lehessen mérni az egyes eszközök hasznosságát a betegközpontú onkológiai ellátás bevezetésében, amely nyomán a közép-európai állami kórházakban javulnak az eredmények és a betegellátás. Következésképpen Teljesítmény Fejlesztési Tervek (Performance Improvement Plans) kerülnek kidolgozásra a kifejlesztett eszközök javítására. A pilot helyszínei az alábbi régiók: Budapest (HU), Szlovénia (SL), Dél-Morvaország (CZ), valamint a Veneto és a Friuli-Venezia Giulia (IT) régió.

Virtuális tudás ('know-how') centrum – *2020 a virtuális 'know-how' centrum átadásának éve*

A virtuális tudás ('know-how') centrum az INTENT projekt válasza a projekt eredményeinek fenntarthatóságára és továbbadására. A virtuális 'know-how' centrumot az INTENT projekt társult partnere, az Európai Onkológiai Intézetek Szervezete (Organisation of European Cancer Institutes – OECI) üzemelteti majd. A projekt fenntarthatósága és eredményeinek szélesebb körű átültetése a

betegszervezetek honlapjaira vezető linkekkel érhető el. A projekt lezárása után az elért eredmények nem vesznek el, tovább élnek majd a nemzetközi virtuális 'know-how' centrum segítségével azért, hogy ösztönözzék a betegközpontú onkológiai ellátás folyamatos fejlesztését Közép-Európában és azon túl is.

További információ

A projekt hivatalos weboldala, ahol bővebb információkat talál a projekt célkitűzéseiről, a tevékenységekről és az eredményekről, valamint itt tájékozódhat a legfrissebb hírekről is:

www.interreg-central.eu/intent

Kapcsolat

INTENT projekt

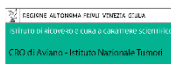
Masaryk Memorial Onkológiai Intézet

Brno, Csehország

Tel.: +420 543136916

E-mail: intent@mou.cz

WWW: <http://www.mou.cz>

Kapcsolat

Országos Onkológiai Intézet
Daganatsebészeti Központ
Emlő-és Lágyszövetsebészeti Osztály

Dr. Habil. Mátrai Zoltán Ph.D., FEBS.
Központvezető főorvos
Osztályvezető főorvos

1122 Budapest, Ráth György utca 7-9, 3-as épület III.
emelet
1525 Budapest Pf.21.

Tel: +36 1 224 8600/ 8250
+36 1 224 8765

E-mail: sebeszet@oncol.hu

Osztályvezetői titkárság:

Szilágyi Erika
Tel: 224-8600/3679